Број 10 У Новом Саду, у среду 15. (28.) јануара 1914. Година XLIX.

„Застава" излази сваки дан два пута осим недеље и празника.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 круне и 70 потура; на четврт године 8 круна. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Запредним бројевима од петка цена је: За пола године 2 кр., на целу годину 4 кр. За стране земље годишње 6 круна 50 потура.

Поједини јутарњи бројеви стају 10 пот.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

(Јутарњи лист)

ИЗДАЊЕ „РАДА" ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура сваке од врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе" је у кући Јована Т. Чавића, у главној улици бр. 6.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«

Рукописе не враћамо.

Поједини јутарњи бројеви стају 10 пот

Чек-конто 12008.

У Русији и на Балкану.

— Разговор са г. Александром-Александровичем-Папковим. —

Г. Александар Александрович Папков, важи у Русији као ауторитет за црквене ствари, нарочито за питања, која се и данас јављају у православној цркви и захтевају да буду протумачена ради правилног схваћања, или да би се убрзало њихово решење. Он се по повратку са прославе Миланског Едикта у Нишу задржао у Београду неколико дана.

Кад сам био њему представљен, отпочели смо разговор, који се кретао у кругу питања, која долазе у његову стручност, и која могу да интересују и наше црквене кругове.

Тога истог дана г. Папков спремао је да држи предавање нашим црквеним круговима у Београду о уређењу парохија. Кад ми је показао то своје предавање, умолих га да ме упозна са тим питањем:

— „Питање о уређењу парохија још је остало у томе кругу и овде код нас, као у опште на целоме истоку. Црквена парохија треба да буде правна јединица, што ће рећи, да треба да буде у форми, која одговара канонима православне цркве. Она треба да буде тачно обележена, да се зна докле се њен круг простире. Дотични свештеник, да би могао да правилно, брзо и добро функционише својом парохијом, треба да има одбор од 5—6 добрих хришћана. Томе одбору он би био председник. Сва питања, која се јављају у његовој парохији, разуме се, питања мањег значаја, треба да буду ту решена. На пример сукоби, који се јаве између супружника његове парохије; питања, која имају само интереса за његову парохију. Разуме се, опет да сва та решења, која свештеник са парохијским одбором донесе, морају после бити упућена надлежноме епископу, да их прегледа, одобри, или да на њих стави своје примедбе, према којима парохијски одбор има да поправи своје донето решење, или да донесе ново, ако су примедбе епископове такве, да мењају решење из основа.

То, што нема код других православних цркава, оскудева и у Русији.* Један пројекат, који је пре доста давног времена израђен и којим се жели да ово питање буде јаче обележено и добије законску форму, налази се сад пред Светим Синодом. Тамо се он разгледа и разрађује. И чим буде добио одређен облик, биће изнесен пред Думу."

— Ви као црквени радник знате, да су се до сада више пута појављивале струје за други свештенички брак. Удовици свештеници желећи да одрже достојанство свога положаја, обраћали су се молбама, тражили да сабори донесу решење о томе. Да ли сте и Ви мишљења, да се удовицама свештеницима треба одобрити и други брак?

— „Ја Вам одмах кажем, управо са тим почињем: да код нас има много црквених питања, која још нису сређена. Црквени сабори по многима морају донети што пре своја решења. Што се тиче тога питања црквени сабори морају о њему донети решење на основу канона православне цркве. Оно што је рекао свети апостол Павле, мора и даље остати у важности. Он је јасно изнео у својој једној посланици, да епископ може имати само једну жену, под речју епископа није подразумевао епископа, него свештеника.

Позив свештеников, то је велики подвиг. То је узети крст Спаситељев и носити га. Што је црква дозволила простим члановима хришћанског друштва и трећи брак, то је одузела свештенику, јер је хтела да се он што јаче привеже за цркву, за свој високи позив. Свештеник не сме да има грађанске слабости.

Примајући се за свештеника, он је унапред знао шта га чека, ако буде удовац, и онда се са тим мора да помири."

— Да ли у Русији и данас има извесних верских струја, секташтва, и да ли и шта се чинило, да се те струје сузбију?

— „Било је струја. 1905. године када је букнуо познати покрет, он је, поред осталога, додирнуо донекле и цркву. Руски црквени људи, а нарочито Свети Синод нашли су да треба у цркви да се оживи живот: да се православној цркви даду права која она према својим канонима има.

Између оних који су покушали да покрену другим правцем, на прво место долази Лав Толстој. Он је истина био велики, генијалан човек, али ипак број његових присталица, који су после његове смрти остали и покушали да раде, смањио се и смањује се непрестано."

— Како ви гледате на покрет, који се сад јавио у Бугарској? Ви знате да се тамо јавно ради да Бугарска прими унијатство?

— „Ја досада нисам био у Бугарској; о томе покрету знам толико колико су новине писале. Али ја ипак сматрам, да је то ништавна ствар, цео тај покрет и да му не треба давати никакву важност. Бугарски народ је довољно одан православљу, оно је у њему давно ухватило дубока корена. Та дубина одузима сваку бригу онима, који православље заступају, да на то мисле.

Ја као што вам рекох нисам био у Бугарској, али могу слободно да кажем, и то да кажем смело: да ће свака тежња за унијатством у Бугарској проћи као лањски снег, и ако се са данашњих бугарских врхова жели и помаже да оно добије колико толико терена у Бугарској."

Београд. **Војислав М. Росић.**

* У карловачкој митрополији су парохије уређене као црквене општине. Ми имамо црквене скупштине и одборе. Црквени одбори бдију над добрим редом при служби Божјој, уздржавају црквени запт и морал у општини, упорне опомињу и укоравају, управљају црквеним иметком; воде бригу за сироте, удовице и убоге, старају се, да се рђави, раскошни, народу морално и материјално шкодљиви обичаји на свадбама, свечарима и дућама, као и раскош у ношњи искорењује и т. д.

Ур. „Заставе".

Са прославе 1600-годишњице Миланског Едикта у Нишу.

„Где је сад с неке стране Константин Велики, па да види, шта се у његовом рођеном месту догађа после 1600. година?"... отеше се речи на уснама једног побожног човека, који посматраше величанствену светковину на дан 29. децембра 1913. год. Цео се Ниш обукао у свечано руво да прослави један акт, који ослободи Хришћанство од патња и мука. Како висока пажња од захвалног потомства стародревнога и гордога града Ниша!! Колико културе и узвишености гаји у себи овај град,

ПОДЛИСТАК.

ВЕРИДБА.*

— Одломак из романа *Чедомир Илић.* —

Вишњина мајка опорављала се из дана у дан. Већ је по мало напуштала собу, шетала по дворишту, седела у башти. Ствари су у кући опет пошле својим старим, мирним током. Тако је Вишња могла сад мислити на себе. Гриже савести било је нестало. Гледала је на онај догађај с Чедомиром у њеној соби мирно, као на неки давни несрећни случај. Нека топла нада, која се у њој рађала без разлога, испуњавала је њену целу душу. Она је веровала у Чедомира, он је воли... они се поново воле... Шта треба више, па да се буде срећан! И у том слатком расположењу, које не потиче из одређених ствари нити има за циљ нешто опредељено, она се решавала једнако да му пише. У брзини с којом је оставила Београд није јавила ником о свом одласку. Тада јој је то изгледало природно: њену мисао је заузимала само болест њене мајке. Болест је прошла: поменула се, а не вратила се, како кажу наши стари. И девојка је мислила поново на свог пријатеља.

— Он не зна ништа о мени, а ни ја о њему, као да смо туђини. Свакако ми замера, јер не зна разлога моме одласку.

Хтела му је писати дуго, опширно о себи, о својима, о миру који је нашла у свом родном крају, о вечито променљивом пејзажу кукурузних поља, о лековитој тишини Моравиних обала, намирисаних мирисом зрелих јагода и одроњене земље, о отекнутој јеци гајда по механама где свраћају сељаци. Али писмо испаде кратко, банално. Јавила му је само повод свога одласка и да се неће враћати до јесени, пошто ће се предавања ускоро завршити.

Кад се писмо пошаље из Чачка за Београд, одговор се може добити четвртог дана. Лазаревићева причека још неколико дана. Одговор није стизао. Она се чудила томе ћутању. Да ли се Чедомир дурио? Можда га писмо није нашло? Можда је и он отишао из Београда?

Међутим, Илић је примио писмо, али није знао шта да одговори. Оно га је дирнуло јако, као сва њена писма, па може бити и више. Јер се беху код њега десили неочекивани догађаји који су створили непремостив јаз између њих двоје. Они су се десили доиста против његове воље, па ипак се осећао кривим. Поштење му је налагало бар да извести своју бившу драгану и уштеди јој муку од сазнања, наглог и из друге руке. Он ју је жалио. Погађао је шта ће се десити у њеној доброј души, кад сазна све. Погађао је сву одвратност, која ће је обузети према њему, према свим људима, према свему, свему...,

Састављао је писмо у мислима, бирао згодне речи, изналазио утешне разлоге, заклињао се да се то десило без његовог знања, да је био жртва глупог случаја, и да... на крају крајева, он њу воли још, њу једину, њу саму. Кад би тако дошао најзад до решења да јој одговори, он се питао како ће јој писмо доставити. Бојао се да јој не направи нове непријатности код родитеља, код маловарошана, који не признају овим везама њихову невиност. Додуше, она му је писала, те тиме стављала до знања да јој може одговорити. Али њено писмо није садржавало ни речце о љубави; оно је могло путовати и отворено, а да нико не нађе у њему чега другог до другарских саопштења. Његов одговор пак није се могао скалупити у та општа места и Вишња би пропала, ако би пао у туђе

* Др. Мил. М. Ускоковић уступио нам је овај одломак из свога новог романа, који ће на пролеће изићи из штампе. Ур.

када се сећа своје прошлости и онога, што је спасло цео просвећени род људски, па тај дан празнује, слави и прославља светковином и величином, какву Ниш одавна не памти.

Прослављати овако свечано једно дело из тако далеке прошлости значи да Ниш не заборавља своје великане; а тај му је поклон сам Бог послао; — Константина Великог је нишка атмосфера отхранила, и он има први право да прославља његово велико дело, којим је он цело Хришћанство неодужно задужио.

Дан је био тако леп, да је се видело на лицу сваког неко особито расположење. осећао се излив Божје милости у душе оних, који славе и хвале Бога што им је дао Константина Великог, једном речи цео Ниш је гледао тога дана како је Бог био с нама.

Програм светковине изведен је од почетка до краја на опште задовољство и допадање. Високих гостију, који су били дошли са стране — из свију братских нам земаља као представници држава, Св. Синода, патријаршија, митрополија и епископија било је веома много; и они су сви отишли из наше средине потпуно задовољни.

Са ове прославе остаће нам четири успомене, које ће заузети највиднije место у повесници града Ниша. Наш узвишени владика господин Доситеј, који је иницијатор целога славља и који је давао директиву за његово извођење дошао је и на ту ретку идеју, да рођено место Светога Цара обележи на тај дан скромним али видним знацима:

Освећена је спомен-плоча Нишке Народне Одбране изгинулим борцима Нишлијама у ратовима 1912. и 1913. год. На тој плочи од црног шведског гранита, која је узидана на левој страни у саборној цркви, стоје златним златним словима уписана имена витезова Нишлија, који прежалише своје животе за срећу и величину Србије, за спас подјармљеног Српства, за победу крста Христовог. Ту смо запазили имена славом увенчаних синова поносне моравске дивизије првог и другог позива: њеног храброг команданта Милована Недића, мајоре Паштровића и Миловановића, ревносног лекара дра Ђоку Поповића, Најдановића и још друга, преко 70 имена. Ниш је претходио примером у целој краљевини Србији у вечном обележју имена, која су заслужила да се не само ми Нишлије, већ и цело Српство њима поноси.

Затим је освећена спомен-плоча Нишке Црквене Певачке Дружине „Бранко“ својим умрлим члановима-певачима. И та плоча, коју је резао један наш особити мајстор, са рељефним ликом неумрлог песника на челу, заузима видно место у великој катедрали.

После кратке молитве, праћен јаком радозналошћу света, кога је било у непрегледној маси, Његово Високанство престолонаследник Александар, приступио је са високим гостима освећењу камен темеља за будући храм, који ће се подићи у Нишу у славу великога и равноапостолног цара Константина.

У 10 сати се је изашло из цркве у величанственој процесији, коју је формирао нарочити одбор, и пролазећи главном улицом отишли смо на место, где је имао бити откривен споменик светлим мученицима: епископу Мелентију, проти Стојану и свештенику Ђорђу, који су обешени били на том месту — код моста на улазу у градску тврђаву — од турске обести 1821. године.

У један час по подне је био велики банкет, на коме је било две стотине званица. Здравица, којом је наш преосвећени епископ, господин Доситеј поздравио узвишене госте, произвела је дубок утисак. На исту је одговорио Његово Високанство престолонаследник кратко и језгровито доводећи у везу прославу Миланског Едикта са прославом ослобођења града Ниша, која је пала у исти дан, а тако исто и са ослобођењем нове хришћанске Србије у ратовима 1912. и 1913. године.

Одржани парастоси и бденија су тако исто дошла у склад са поменутим прославама.

На свечаној седници општинског одбора у присуству гостију дата су двема нишким улицама у центру вароши имена: „Цар Константин Велики“ и „Царица Јелена“.

Истога дана увече био је велики духовни концерат са лепим програмом.

Сутра дан су гости посетили знаменитости у вароши: цркве св. Николе и св. Пантелејмона из XII. века, Ћеле-кулу, тврђаву из II. века, у којој је специјално за прославу импровизован један музеј са знаменитостима из доба цара Константина.

Тродневна светковина завршена је шетњом на возу кроз Сићевачку клисуру до Беле Паланке где је гостима приређен један српски ручак. Цела околина је дошла да види своје драге госте и да им пружи своју срдачност. Вративши се у Ниш сви смо отишли на свечану седницу друштва милосрђа „Св. Царице Јелене“ у дворницу окружног начелства (формирано такође иницијативом нашег доброг владике) где су многобројне госпође и госпођице нишке чекале на свечано отварање рада новоустановљеног друштва. То је била последња тачка програма, који је као што видесмо испуњен само стварима од трајне вредности, а у овој последњој се види зачетак стварања новог бића, које ће бити од користи свем друштву на основи Христовог морала.

Тако је се свршила ова ретка тродневна манифестација духовно-моралног религијског јединства свију Хришћана у месту рођења великог Ослободитеља од патња и мука, да би за собом у историји свете цркве оставила светлу успомену за веки веков.

Сошар.

Догађаји на Балкану.

Арбанаси против принца Вида.

Сарадник бечког листа „Цајта“ говорио је са неколиким арбанашким првацима, који су се преко Беча враћали из Највида у своју постојбину. Они су изјавили, да још није утврђено време доласку принца Вида у Албанију. Још није изабрано ни изасланство, које ће званично понудити принцу Виду албански престо. То ће бити тек за недељу две дана, а дотле се принц Вид уопће неће кренути на пут, а и кад пође, као што је познато, ићи ће прво у Беч, Букурешт и Рим. Даље су изјавили, да Арбанаси, нарочито муслимани, нису баш задовољни са избором великих сила. Што су Арбанаси против принца Вида, томе има више разлога. Муслимани желе, да на албански престо седне муслиманин. Албанија је пре свега потребно, да што пре добије свога владара, а принц Вид оклева. Место, да је одмах похитао међу своје нове поданике, он чека неке параде, а највише чека да му Европа даде захтеване милионе. Из тога Арбанаси изводе, да је принцу Виду више стало до милиона него до љубави својих поданика. Даље су у Албанији дознали, да принц Вид хоће у свој двор да доведе само Енглезе и Немце, а што мање да долази у додир са арбанашким првацима. И најзад, кажу ти арбанашки првци, који се сада налазе у Бечу, да су чули, да ће принц Вид настојавати, да Албанија ступи у савез са Румунијом и Грчком, а албански „народ“ жели, да Албанија буде у споразуму са Аустро-угарском и Бугарском. Ради свега тога у Албанији неће бити мира, а није искључено, да принц Вид прође рђаво већ при доласку своме у Драч, где ће тада бити на окупу око 50 хиљада Арбанаса, добро наоружаних, који „врло радо пуцају“.

Турско-грчка заоштреност.

Још се увек подржавају гласови о великим турским припремама за рат. Турска не само да нагомилава војску у Малој Азији према острву Митилени, где има на окупу већ три појачана турска пука, него — како јављају из Солуна — чини ратне припреме у Европи. Бугарска је добро извештена о тим турским ратним припремама, па јој помаже и сама. Тако турски официри у околини Гимилцине и Дадеагача премеравају земљиште и чине скице за размештај и продирање војске, а Бугари им не чине никакве сметње. Бугарска пак прва дивизија смештена је у близини српској граници код Струмице. — Међутим и Турска и Бугарска су данас толико рас-

---

руке. Он јој је хтео писати ради себе такође, испричати јој све онако како се догодило, све појединости, све... све... што ником другом није смео рећи.

(Наставиће се).

У БРОДУ.

— Писмо с пута. —

— Брод! Господар ће морати овде изићи — рече кондуктер и окрете фењер тако да ми готово сву светлост сасу у очи.

И да сам спавао, морао бих скочити, а камо ли што сам био на опрези сваког тренутка, јер сам знао да ми у славонском Броду ваља изићи и у други воз прећи ако хоћу да путујем у Сарајево, куда сам се ноћас био упутио.

Био сам, дакле, одмах спреман само се дадох у неко чудновато размишљање. Кондуктер ме назва *господарем*, али додаде како ипак *морам* устати и изићи. Какав је то *господар*, који нешто *мора* чинити, ако му се и неће? Чудновата ствар, али — такви су модерни господари. А ја не желим ни у чему не изостати за временом...

Тачно у пола ноћи стаде наш воз пред станицу у славонском Броду и та је тачност — бар по моме часовнику — била тако апсолутна, да сам ја сада у недоумици како ћу записати *датум* силаска из вагона. Заистину не знам — и зато га не бележим.

Оно што је одмах по том следовало, већ је одређеније т. ј. мој улазак под кров железничке ресторације поуздано припада почетку идућега дана, јер је већ било прошло неколико минута од поноћи.

Срете ме — као и друге путнике — топал чај с румом. Ја сам и скроман и штедљив човек, али има тренутака када се ипак питам да ли сам збиља такав. Па се и сада питах: ама зар скроман човек тако журно прихваћа овај топал напитак, и зар штедљив човек тако великим гутљајима свршује обрачун с напитком који, разуме се, мора платити.

Па ипак је то била поезија, после које лако постаје проза. И тако је, бар, код већине мојих сапутника и сада било: залише се топлим чајем и по том стадоше — дремати. Држим да сам успешно и сада одвојио од осталих. Стадох се забављати лепим сликама које представљају појединости овога града; изабрах што ми се чинило најлепше и послах, као поздрав дому, своме голушавом гаравом тичету.

Проза је стала по том и око мене бајати, али јој ја не дадох маха. Разгоних је — мислима.

Има људи који се хвале како могу по некада провести читаве сахате а да ништа не мисле. Ја им нисам друг. Не хвалим се тиме, него се, напротив, жалим. Јер Бог зна да ли и то није узрок што се нимало не могу похвалити својом чиновничком каријером! Мишљење је по кад што велика сметња, и ја потпуно разумем онога министра који се жалио како његови чиновници хоће да — мисле...

Збиља размишљах. А мислити у Броду, па се не сетити да је ту рођен Бранко Радичевић — не бива. Мишљах, дакле, о Бранку. У Броду још постоји кућа, у којој се родио Бранко. Старинска, подуна кућа с великим и стрменитим кровом, као што су обично кровови од шиндре. Хвала ранијем времену што је та кућа фотографисана, јер ново и модерно доба у литератури не би доспело да то уради. Не би имало кад, пошто се мора бавити фотографисањем — мијазама...

Затим ми мисао изведе пред очи старога граматичара из четрдесетих година прошлога века А. Брлића. То је био трговац у Броду, дућанџија, који је у дућану продавао сваковрсне ситнице и — писао граматику. Па ипак је то био човек, о чијим се научним заслугама најпохвалније изражавао чак и мудри Срежњевски!

На тај ми начин једна по једна мисао изазиваше слике и представе и ја се налажах у друштву, у коме се заиста нити може нити сме дремати...

А лепо је, што је Бог одредио да има краја свачему, па и чекању на железничким станицама. Јер да тога нема, не би вратар никада загрмео:

— Прелазак, господо, из славонског у босански Брод!

Хвала Богу — после чекања од више него четири и по сахата.

Збогом!

А, Г.

тројене и у такој оскудици, да не могу озбиљно на помишљати на рат. Турска ће се радовати, ако узмогне бар нешто искамцити од Грчке у питању егејских острва. Турска ће се морати покорити одлуци великих сила и гледаће да се споразуме са Грчком, јер је посве неспособна за ратовање.

Аустроугарска и Италија хоће да „умирују“ Албанију.

У Паризу дознају, да су талијанска и аустроугарска влада решиле, да у Албанији предузму војничке мере, да би успоставили и осигурали ред и мир. У Бриндизи је већ стигло више хиљада талијанских војника са брдским топништвом, да се укрцају у бродове, који ће их пребацити у Албанију Опремни су већ и превозни бродови. Ти гласови још нису потврђени, а тешко да ће остале велике силе и дозволити, да Италија и Аустроугарска саме газдују у Албанији.

Нове железничке пруге у Србији.

Како „Српска Кореспонденција“ дознаје у Србији ће се ускоро отпочети градња многих железничких пруга, важних са трговачког и стратегијског гледишта. Тако ће се градити пруга од Мрдара до Приштине (око 150 километара), од Рашке до Митровице (око 75 клм.), од Митровице до Увца на српско босанској граници (око 190 клм.) Све ће те пруге бити редовна колосека и Србија ће тражити, да и Аустроугарска изгради пруге таког колосека, које ће се спајати са српским пругама, па излазити на Јадранско Море код Метковића. Даље ће Србија градити пругу од Скопља до Битоља и одавде до Охрида (око 200 клм), па пругу Велес—Штип—Кочане—Царево Село. Осим тога пругу Пожаревац—Неготин—Прахово на Дунаву (око 190 клм.), где ће се изградити и модерна лука. Дунавско-јадранска пруга ће ићи од Прахова на Ниш, па на Мрдаре. Све те пруге биће дугачке око 700 клм. и изградња ће стати око 180 милиона франака.

Разне вести.

— Београдски „Балкан“ јавља, да ће се око средине месеца марта у Букурешту састати министри председници: српски Пашић, румунски Братјан, црногорски Вукотић и грчки Венизелос, и одржаће заједничку конференцију.

— У понедељак је грчки министар-председник Венизелос стигао у Берлин. Преговарао је са Јаговим. Остаће у Берлину 3—4 дана.

— Бугарски посланик у Цариграду Тошев дошао је у Софију, да извести краља и владу о ратоборном расположењу у Турској. Ових дана ће се одредити држање Бугарске у случају турско-грчког рата.

— У понедељак је драчки бискуп Бјанки био код аустроугарског владара на аудијенцији.

— За српског војног аташеа у Букурешту именован је генералштапски пуковник Драгомир Цветковић.

— За подизање виноградарства у Србији одредила је влада 50 хиљада динара,

— Српском војном министарству одобрен је кредит од 100 хиљада динара за набавку коња за коњицу и топништво.

Дописи.

Сентомаш. Наша црквена опћина постала је пашалук, нашег поп-Миливоја. Он у њој жари и пали по свом ћефу. Сад је добио доброг помагача у особи Стеве Дунђерског. Овоме се увукао под кожу, те с њиме ради шта хоће. Са својим задругарима изабрао га за председника црквене опћине.

Кад је за време поп Лазино почело се трошити немилице довикнуо му је Лаза Дунђерски, да ће сву гибаницу из тепсије појести, али бар нека остане тепсија. Но поп Миливој се не осврће на ове речи. Чини се да је добар автономаш, а он је прави комесарчић. Он се не осврће на наредбе више, па награђује ко му је у ћуди.

Кад је о Новој Години тутор поднео рачуне, тада му је црквени одбор одредио плаћу на 600 круна, а до сад је имао 240

Туторско место је почасно и врши га или узмали хонорар или бесплатно један члан цркве. Тако вели једна конзисторијална наредба. Е, али треба наградити Јоцу Рашана. Он је сирома човек. Има својих 40 ланаца земље и готових новаца. Је ли онда чудо, што се народ пита: Мора ли баш Јоца Рашан бити тутор? Или кад он умре морамо ићи у Кишкер по другог.

Знате он је Стевин „парадош“ па за то је добио — вели један паор. Има њих још оваких парадоша.

Но како се ради у општини види се и из овога.

Овдашњи учитељ Миладин Туторов тражио је награду за обучавање прекобројне деце.

Скупштина му је по наредби конзисторијалног одсека није одредила: колико да му се изда у име награде, него је то оставила председнику, да се он с њиме погоди.

Да ли је смела скупштина ово учинити? Она мора сама донети решење о своме.

Па онда шта је учитељ?

Је ли он бирош?

Чујемо, да је Туторов био код председника и овај му даје 50 круна, а с њиме се онако разговарао, да је овај морао отићи без збогом.

Тако се то ради код нас. Има пуно оваких ствари. Па није чудо — каже Неца Белић — добро је то кад раде две главе, а један мозак.

Вести из места и са стране.

Купиново и смрт пароха Јована Петковића.

Пишу нам из Купинова: Смрт пароха Јована Петковића изазвала је овде велику жалост. Парох Петковић био је наш парох од 1883. године. Народ га је волео и жали, што добри деда попа није умр'о овде, да су га Купиновчани могли сахранити и ожалити. Покојник је уживао поштовање и у Јакову, где је 13 година био парох. Кад је општина извештена, да је умр'о парох Јован Петковић, наредила је, да се његова смрт огласи и да се звони 8 дана, сваки дан трипут. На Крстов дан, Богојављење и Јовањ дан приређен је помен покојнику, а да се знало, када ће бити погреб, многи би његови пријатељи дошли на погреб, иако је била велика мећава. Иако је покојни Петковић био одличан свештеник и скоро 50 година савесно служио Богу и народу, није био одликован црвеним појасом. Он је био увек одлучан радикал и бранио народна права, па стога није био у вољи патријарсима, под којима је служио. Пок. Петковића рукоположио је за ђакона владика Кенгелац у Вршцу 5. децембра 1864. године, а 6 децембра за свештеника. Најпре је био лични капелан у Борчи, 1870. године изабрат је за пароха у Јакову, а 1883. године у Купинову. Лака му била земља и вјечнаја памјат!

Богојављење у Петрограду.

Петроградски „Свјет“ доноси опис освећења воде на Богојављење у Петрограду. Присуствовао је и руски цар са великим кнезовима и својом свитом, посланици страних држава и силан народ Цара је при уласку у цркву дочекао на врати митрополит Владимир с крстом и светом водицом Службу је одслужио митрополит Владимир са духовником царевим, Кадринским и придворним свештенством. После службе ишла је литија на Неву, где је направљена сеница. Војне музике свирале су „Коль славен“. За митрополитом је ишао цар са великим кнезовима. Учествовала је и војска. Чин освећења воде извршио је митрополит Владимир. Када је погрузио крст у воду, почели су да пуцају топови са града и Васиљевског Острва. По свршеном освећењу воде цар и велики кнезови целивали су крст, а митрополит их је пошкропио водицом. После тога вратила се литија у цркву зимског дворца. Кад је свршена црквена свечаност, био је ручак у зимском дворцу.

Један глумачки јубилеј.

У Крагујевцу ће 21. јануара о. г. прославити свој 25 годишњи јубилеј В. Ф. Иличић, члан позоришне дружине „Јоаким Вуич“. Том ће приликом играти једну од својих најбољих улога: Фабрицијуса у комаду „Робијашева кћи“ — и затим ће се за навек опростити са позорницом. Слављеник је син пок. Фоче Ж. Иличића, прослављеног управитеља путујућег позоришта. Вукашин је од свог неумрлог оца научио да ради за српску просвету. Будио је свест у Босни, Далмацији, Хрватској, Срему и Црној Гори и свуда где Срби живе, а награда му је била уверење, да га Срби разумеју. Вукашин је остао члан дружине свога оца, докле је год постојала. Играо је од своје 8-ме године (1889. године). Улоге су му биле разноврсне, али он је играо са разумевањем сваку улогу, почев од Хамлета па до Максима у „Ђиди“. Борио се па се уморио. Недаће исцрпеше душу његову — па је принуђен да се повуче у миран живот. Али надамо се, да неће занемарити лепу књижевност, на којој је досада радио. Њему у почаст играће и његова тетка, гђа Милица Боберовићка, која је почела глумити још 1856. године — и од тога доба није позорницу напустила. Управник кр. српског повлашћеног позоришта у Крагујевцу, г. Коста А. Делини, који је почео глумити код слављеникова оца и од њега научио да буде глумац, какви су данас ретки, одужаће се сени свога управитеља и учитеља прослављајући 25-годишњи јубилеј сина Фотијина и свога члана Вукашина. Надамо се, да ће се српска и хрватска публика сетити овог заслужног глумца.

Народна забава у Шибенику.

Српска читаоница и певачко друштво „Орбадија“ у Шибенику (Далмација) приредише јуче у позоришту Mazzoleni народну забаву. Програм се састојао из 8 одабраних тачака. Мешовити збор певао је две песме: светосавску химну и Маринковићеве „Соколе“, мушки збор „Хеј трубачу“ од Маринковића, тамбурашки збор свирао је три композиције, а ученице српске школе извађале су коло „Српкиња“ од Исе Бајића уз пратњу тамбурашког збора. После програма била је заједничка вечера и затим игранка.

Како наш човек гине?

„Српски Гласник“ у Санфранциску (Америка) пише: У једном малом месту у Пенсилванији одиграо се један догађај, који нас тешко потреса У том месту од дуже времена траје штрајк Компаније, као и увек, прибегле су свим могућим средствима, да штрајк угуше, раднике потуку. Изродила се једна од оних љутих борба, којих је ове године више но икад пре. Бар тамо где је наше радништво запослено. У једној од таквих борба платио је главом и један наш млади и поштени Србин Спасо Кажић из Црне Горе. Једне ноћи био је одређен од радничког друштва да чува стражу. Ту га нападне једна банда штрајколомаца. Развије се неравна борба, у којој Спасо буде тешко рањен. Штрајколомци, за које кажу да их је водио један изметнут Црногорац, разбегну се да их не би ухватили на крвавом послу. Кад је дан освануо потрага је нашла мртвог Спаса у — шуми проклете Пенсилваније. Ето тако наш човек гине!

Кратке вести.

— У Чиокарти, на острву Јави, десила се експлозија на кинематској представи. Гледаоци, већином урођеници, нису могли да побегну, те су врло многи озлеђени и изгорели. У престрашености многи су изгажени.

— На Кунардову пароброду „Мавретанији“ распрснуо се резервоар са угљеном киселином. Осам особа је тешко озлеђено.

— У Паризу је прекосиноћ ухапшен берзански шпекулант и издавач финансијског листа, Владислав Пјотрушински, јер је при претварању предузећа за издавање листа у деоничарско друштво преварио деоничаре. Пјотрушински је живео под именом Алберт Жермен.

— Будимпештански судбени сто осудио је управника разрешене карташнице Хунгарије Тодора Мицгера због играња забрањених хазардних игара на 15 дана затвора и 300 круна новчане казне, његовог брата Виљема на месец дана затвора и исто толику новчану казну, а тајника Адолфа Гереа на новчану казну.

Време.

По гласу извештаја будимпештанске метеорološке станице очекује се блаже време, местимице снег.

Привредни гласник.

Са житне пијаце у Будимпешти.

Будимпештански млинови решили су, да и одсада мељу само четири дана у седмици; овоме закључку придружили су се и већи млинови у провинцији. Млинови се жале на слабу продају брашна, па стога ограничавају свој рад, али биће да се ту крију други разлози. Откако је обустављена пловидба, у Будимпешту се доноси врло мало пшенице, али цена скаче. Млинови би хтели да повисе цене брашну, али муштерије не пристају. Зато неће много да мељу. Рачунају, да ће се осетити оскудица у брашну и да ће онда морати да скочи цена брашну. Млинови хоће дакле да изнуде већу цену брашну.

Румска штедионица.

Билансија за 1913. годину закључена је са чистим добитком од 118.545 круна и 09 потура. То је 30% од укупног прихода, који износи 314.953 круне и 14 потура. Деоничарска главница овога завода је 360.000 круна, резервни фонд 90.000, пензиони фонд 48.168 круна и 71 потуру, фонд за дубиозе 12.000 круна, улога има 2,381.614 круна, реесконт 308.894 круне.

Српска ратарска и занатлијска штедионица у Осеку.

Билансија за 1913 годину закључена је са чистим добитком од 5256 круна и 37 потура. Укупни приход био је 9330 круна и 51 потура. Пошто управни трошкови нису велики, на чист приход отпада скоро 58%. Деоничарска главница овога завода је 70.000 круна, резервни фонд ће са овогодишњим приносом изнети 10.000 круна, улога

има 34.103 круне и 18 потура. Овај завод лепо напредује. За две године рада постигао је врло леп успех, па стога има наде, да ће ојачати и испунити своју задаћу на пољу српске привреде.

Брзојави „Застави“.

Стигли 15. јануара.

Крштење унука краља Петра.

Београд. (Р.) Свечани чин крштења кнеза Всеволода, сина кнеза Јована Константиновића и кнегиње Јелене Карађорђевићеве извршен у понедељак, у 4 сата после подне, у цркви Мраморне Палате. Пошто је јављено, да је све готово, кренуо се поход у цркву предвођен официрима двора великог кнеза Константина Константиновића, за њима руковалац свечаности царског двора, барон Корф, носећи свој штит, цар и царица мати, праћени министром царског двора, царица Александра и српски престолонаследник Александар, велики кнез Кирил Владимировић и велика кнегиња Марија Павловна, велики кнез Павле Александровић и велика кнегиња Викторија Теодоровна, велики кнезови Константин Константиновић, Николај Николајевић и Петар Николајевић са супругама, велики кнез Георгије Михајловић и велика кнегиња Ксенија Александровна, велики кнез Александар Михајловић са великом кнегињом Олгом Александровном и великом кнегињом Олгом Николајевном, велики кнез Сергије Михајловић са великом кнегињом Татјаном Николајевном, кнез Јован Константиновић, уз кога је била бароница Корф, дворска госпођа велике кнегиње Маврикијевне носећи на белом јастучету младога принца, за њим царске кћери, велика кнегиња Марија Николајевна са кнезом Гаврилом Константиновићем, велика кнегиња Анастасија Николајевна са кнезом Константином Константиновићем, остали чланови царске породице у пратњи великодостојника и дворских госпођа. Када је поход стигао у цркву, дворско свештенство изишло у сусрет. Када су кнез Јован Константиновић и царска Величанства и Височанства заузели места у унутрашњем делу цркве, отпочела је свечаност крштења. Велика кнегиња Јелисавета Маврикијевна, цар и велика кнегиња Константиновна заузели место поред крстинице. И када је завршен чин крштења, топови са тврђаве Светог Петра и Павла стадоше грувати, а на свима престоничким црквама звонила звона. Кнез Јован Константиновић изјавио захвалност царским Величанствима. Затим петроградски митрополит са члановима светог синода држао благодарење, после чега је свештенство честитало Њиховим Величанствима и родитељима младога кнеза.

Београд (Р.) За време крштења кнеза Всеволода у средини цркве према олтару стојао цар Никола са обема царицама, десно велики кнез Константин, престолонаследник и велики кнезови, лево од цара председник министарства Коковцев и председник државног савета Акимов, председник српске владе Пашић, српски посланик Спалајковић, чланови српске војне мисије и посланства; у побочним дворницама кроз отворена врата виделе су се дворске даме у белим свиленим хаљинама, гардијски официри свију пукова у сјајним униформама. Служили су московски и петроградски митрополит са многим свештеницима, на јектенија одговарао царски појачки кор. Сви присутни Срби били дубоко тронути, када је цар Николај за време обреда из руку велике кнегиње Јелисавете узео на руке малог праунука Карађорђевог и трипут обнео око налоња. У том тренутку са петропавловске тврђаве почеше пуцати топови. После крштења царска породица и српски престолонаследник, који је водио под руку царицу Александру, повукоше се у царске салоне.

Откривање споменика великоме кнезу Николају.

Београд (Р.) У понедељак је у Петрограду свечано откривен споменик великоме кнезу Николају Николајевићу у присуству цара Николе и његове свите, српске, румунске, бугарске и црногорске литије. На споменик положени венци. На српском венцу натпис је: „Захвална Србија великом кнезу Николају Николајевићу“. На румунском је натпис: „Краљ Карол 1877—1914“ на бугарском: „Захвална Бугарска великом кнезу Николају Николајевићу“, а на црногорском: „Никола I., краљ Црне Горе, победоносном команданту руске војске, фелдмаршалу великом кнезу Николи Николајевићу“. У пједесталу споменика налази се статуа српско-црногорског барјактара. После откривања споменика било је дефиловање трупа.

Значај Пашићева боравка у Петрограду.

Петроград. Јуче је руски цар Николај примио у аудијенцију председника српске владе Николу Пашића. У дипломатским круговима Пашићеву боравку у Петрограду придаје велики значај.

Будимпешта. „Аз Ешт“ дознаје из Београда, да се тамо крај свег порицања поново тврди, да Пашић настојава у Петрограду, да вери престолонаследника Александра са једном ћерком руског цара.

Хрватско-славонски делегати у Будимпешти.

Будимпешта. Данас стижу овамо хрватско-славонски делегати, да узму учешћа у расправи о новацима у угарском сабору.

Држање мађарске опозиције.

Будимпешта. „Аз Ешт“ дознаје, да се мађарска опозиција синоћ саветовала, како да поступи приликом расправе о новацима. Изгледа, да је већина за то, да се у сабор не одлази дотле, док траје искључење Андрашијево.

Зашто је одступила Мајорескова влада.

Будимпешта. Нови букурешки извештаји говоре, да је Мајорескова влада одступила за то, да начини места Браћану, вођи либералне странке, која је почела угрожавати великопоседничке странке пропагирајући проширење изборног права и откуп великих поседа. Доласком либералне странке на владу држе, да је ширење тих идеја спречено.

Грчко-турски заплет.

Берлин. „Берлинер Тагеблат“ јавља, како се у петроградским дипломатским круговима боје, да ће на пролеће избити грчко-турски рат. Изгледа, да у том случају Бугарска неће остати неутрална.

Криза у Португалској.

Лисабон. Прекјуче је у част Алфонса Косте била демонстрација на Рочову тргу. Том приликом се распрсла бомба. Многи су тешко озлеђени.

Лисабон. Влада је поднела оставку. Приликом експлозије бомбе на улици рањено је 10 особа.

Парница против Русина.

Мармарошсигет. Против три оптуженика је обустављен парнички поступак, јер су душевно оболели, те су смештени у лудницу. Преслушаних Русина је довршено. Сада ће се читати доказни списи, после тога ће се преслушавати сведоци.

Одговорни уредник: МИТА КЛИЦИН.

Трговина.

НОВИ САД, 15. јануара 1914. године.

Пшеница прве каквоће нова 21 К 00 п.
Пшеница нова друге врсте — К — п.
Пшеница средња 20 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 19 К — п. до — К — п.
Наполица — К — п. до — К — п.
Јечам 14 К — п. до — К — п.
Зоб нова 13 К 40 п. до — К — п.
Кукуруз у зрну стари 11 К 20 п.
Кукуруз у клипу 8 К 40 п.

Све од 100 килограма.

Маст 1 К 40 п. до К — п.
Сланина 1 К 40 п. до — К — п.
Сланина паљена 1 К 50 п. до — К — п.
Пасуљ бели 18 К — п.
Пасуљ жути 19 К — п.
Пасуљ кулаш 17 К — п.
Горушица 10 К — п.

Свињи угојени тешки — К 94 п.

Стечај.

Белоцрквanска српска правосл. црквена општина издаје од 1. априла 1914. под закуп своју кафану са свратиштем у Белојцркви, лежећу на најлепшем месту у главној улици под називом „Српски Дом“.

У кући се налазе 2 велике дворане са улице, 2 са дворишта у којима је смештена српска читаоница, 4 гостинске собе, кухиња, комора, подрум, 4 чељадске собе, салетл са баштом, велика штала и шупа за кола, пространо двориште. Годишња закупнина 320 круна.

Ближа извешћа и условија код перовође.

Белацрква, 20. јануара 1914.

Др. Вељко Ристић председник — 57 2-2 — **Ђока Поповић** перовођа.

ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО У МИТРОВИЦИ

дне 21. јануара 1914.

Број 498.—1914.

Предмет: Место градског инжинира и официјала попуњење.

Натјечај.

Код овоградског поглаварства има се попунити:

1.) место градског инжинира са год. платом од . . . . . 2800 К.
и станарином од . . . . . 800 К.

2.) градског благајничког официјала са год. платом од . . . . . 1400 К.
и станарином . . . . . 500 К.

те правом на годишњи у мировину урачунаиви доплатак од 2% темељне им плате за време пробављено у службовању код овоградског поглаварства.

Гореименовани градски чиновници намештају се доживотно, те имају право на мировину односно опскрбу за себе, удову и сироте им у смислу закона од 21/5. 1895. о устројству градских орћина у краљ. Хрватској и Славонији односно закона од 10/3. 1892. о умировљењу земаљских уредника и намештеника у краљ. Хрватској и Славонији.

Сви рефлектанти за место град. инжинира имаду доказати, да су за службу способни према установи §. 7. зак. од 24/12. 1894. од уређењу грађевне службе у кр. Хрватској и Славонији односно темељем §. 8. споменутог закона, те осим стручнога знања да су говором и писмом вешти хрватском или српском језику, дочим за ово друго место градског благајничког официјала, морају имати оспособљење, како је то прописано у наредби кр. земаљске владе, одела за унутарње послове у Загребу од 18. фебруара 1876. бр. 2239.

Овако облажене молбенице имаду се поднети најкасније до 25. фебруара т. г. овом поглаварству путем надлежне области.

Градски начелник:
58 2—3 **Василић.**

Ново издање:
ОПШТИНСКОГ ЗАКОНА
за УГАРСКУ.
Изишла је из штампе нова књига:
УГАРСКИ ОПШТИНСКИ ЗАКОН
XXII. законски чланак од 1886. са важнијим другим законима, наредбама и одлукама.
Цена 3 круне (ко 3 круне и 10 фил. унапред пошље, добива књигу франко поштарину.)
За живот грађана је од највеће важности општинска самоуправа. Да би се грађани могли њоме користити, потребно је да знају своја права и дужности, али и да познају дужности и права општинских органа. Због тога треба сваки грађанин да проучи општински закон, се налази у овој књизи протумачен начелним одлукама и 85 министарским наредбама. 1—15
Књига се може добити само код издавача
Милана Ивковића књижара у Н. Саду

Електрична штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.

ПОЗИВ.

Господа деоничари Народне КредитнеБанке деоничарског друштва у Сремоким Карловцима позивају се овим, да изволе доћи на

XVII. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

која ће се одржати 12. фебруара 1914. пре подне у 10 сати у заводским просторијама.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Оверовљење присутних деоничара.
2. Извештај управног одбора о раду завода и поднашање рачуна за 1913. годину.
3. Извештај надворног одбора.
4. Предлог управног и надворног одбора о подели чисте добити.
5. Утврђење билансије и давање разрешнице управном и надворном одбору.
6. Евентуални предлови појединих деоничара у смислу §. 23. друштвених правила.
7. Избор двојице скупштинара за оверовљење скупшт. записника.

Напомена: Господа деоничари, који желе да учествују на главној скупштини, треба у смислу друштвених правила §. 24. да 8 дана пре главне скупштине депонују своје деонице у друштвену писарницу за време званичних сати. А онима који су изван Карловаца, дозвољено је да своје деонице на дан скупштине собом донесу.

УПРАВА
Народне Кредитне Банке д. д.
у Срем. Карловцима.

Рачун изравнања на дан 31. децембра 1913.

ИМОВИНА	К	п.
Готовина у благајни — — — — —	4664	86
Менице — — — — — — — —	414755	—
Хипотекарни зајмови — — — — —	7433	—
Зајмова на обвезнице — — — — —	1096	—
Јамчевине — — — — — — — —	4900	—
Вредносних папира — — — — —	4700	—
Некретнина — — — — — — —	4515	43
Потраживања код страних завода — —	3287	09
Привремени — — — — — — —	6033	32
Дужници — — — — — — — —	28837	85
Намештаја и прибора — — К 3749·05		
По одбитку отписа — — — „ 379·05	3370	—
Предујма на редовне недељне штедње V. кола	60	—
„ „ „ „ „ VI. кола	231	—
	483883	55

ДУГ	К	п.
Деоничарска главница од 400 деоница à 200 кр. уплаћених 75% — — — — —	60000	—
Резервни фонд — — — — — — —	40048	—
Резервни фонд посебни — — — — —	4700	—
Улози на штедњу — — — — — —	256146	47
Реесконта — — — — — — — —	96994	—
Полагачи јамчевине — — — — —	4900	—
Неподигнуте дивиденде — — — — —	738	—
Редовне недељне штедње I. кола — —	33	42
„ „ „ V. „ — — —	134	09
„ „ „ VI. „ — — —	537	52
„ „ „ VII. „ — — —	287	69
Веровници — — — — — — — —	2497	40
Преносне камате — — — — — —	3406	82
Чист добитак у години 1913. — — —	13460	14
	483883	55

Укупан промет у години 1913. К 9.240.826.38.—

Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1913.

ГУБИТАК	К	п.
Камате на улоге — — — — — —	14497	15
Камате на реесконт — — — — —	6871	46
Камате на редовне недељне штедње IV. кола	5	62
„ „ „ „ „ VI. „	20	15
„ „ „ „ „ VII. „	8	69
Порезе — — — — — — — —	2438	77
Плате — — — — — — — — —	6159	93
Станарине — — — — — — — —	480	—
10% порезе на камате улога — — —	1453	24
Отпис од намештаја — — — — —	379	05
Трошкова — — — — — — — —	1468	51
Дневница — — — — — — — —	1080	—
Биљеговине — — — — — — —	10	40
Чист добитак у години 1913. — — —	13460	14
	48333	11

ДОБИТАК	К	п.
Камате од меница — — — — — —	35544	25
Камате од хипотекарних зајмова — — —	433	54
Камате од зајмова на обвезнице — — —	689	16
Камате по текућим рачунима — — —	137	29
Провизије — — — — — — — —	8163	57
Разног прихода — — — — — —	3085	16
Пренос из године 1912. — — — —	280	14
	48333	11

У Сремским Карловцима, 31. децембра 1913. год.

За књиговодство:
Паја Д. Балунцић с. р.

Управни одбор:

Лука Жикић с. р. председник.
Ђона Милутиновић с. р. подпредседник.
Др. Ђорђе Красојевић с. р.
Марко Поповић с. р.
Петар Јовановић с. р.
Мирко Парлаћ с. р.
Јован Вајда с, р.
Петар Ршић с. р.
Јован Грбић с. р.

Надзорни одбор:

У смислу §. 36. друштвених правила прегледали смо овај рачун „Изравнања“, као и рачун „Губитка и добитка“ и нашли да су у свему исправни.

Вељко Радовић с. р.
секретар Српске Задружне Банке д. д. у Н. Саду.

Живко Јекић с. р.
председник, књиговођа срп. нар. прив. фондова.

Радован Малушевић с. р.

76 1—1

ПОЗИВ.

ПРВА КОВИЉСКА ШТЕДИОНИЦА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО

држаће у суботу, 8. (21.) фебруара 1914. год. у 10 сати пре подне у дворници горњо-ковиљске основне школе своју редовну

XVII. ГОДИШЊУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

на коју се п. деаничари учтиво позивају.

Дневни ред:

1. Извештај управе и надзорног одбора о раду штедионице у години 1913. и предлог за поделу чистог добитка.
2. Извештај надзорног одбора и предлог за давање опросница управи на рачуне од године 1913.
3. Избор једног члана управе.
4. Избор надзорног одбора.
5. Претресање предлога, који су од стране деоничара према наређењу 24. § основних правила у прописаном року поднесени.
6. Избор два члана управе за оверовљење скупштинског записника.

Управа.

Извод из основних правила. § 27. „У главној скупштини имају право гласа лично или по опуномоћеницима они деоничари, који своје деонице 8 дана пред главну скупштину код управе депонују.“ — § 28. „Они деоничари, који су мање од три месеца поседници деоница, немају гласа на главној скупштини.“

РАЧУН БИЛАНСИЈЕ

ИМАЊЕ	К	п	ДУГ	К	п	К	п
Готовина у благајни .	13050	27	Деоничарска главница .			100000	—
Менице	486020	74	Резервни фонд редован .	55415	—		
Обвезнице	251404	—	Резервни фонд за евент. губитке	1050	52	56465	52
Дужници у тек. рачуну	4485	20	Улози на књижице . .	568704	28		
Папири од вредности .	1700	—	Улози стални недељни .	2604	47	571308	75
Кућа нашег завода . .	6000	—	Реесконт			10325	—
Купљене некретнине .	152	—	Неподигнута дивиденда			180	—
			Предлог управе и надзорног одбора за поделу чистог добитка у год. 1913.				
			Редовном резервном фонду 10% од добити . .	2460	—		
			Редовном резерв. фонду као ванредна дотација	6000	—		
			Дивиденда на 1000 деоница à 12 круна . .	12000	—		
			Тантијема управи и чиновницима	4006	—		
			Добротворне сврхе . .	66	94	24532	94
	762812	21				762812	21

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА

РАСХОД	К	п.	ПРИХОД	К	п.
Камата на улог . . .	27838	22	Камата од меница . .	54252	48
Реесконт камата . . .	4658	64	Камата од обвезница .	21999	44
Порез и пристојбе . .	2567	22	Разни приходи . . .	1639	27
Порез на камату на улог	2783	83			
Тантијеме и дневнице .	3574	—			
Плате	8380	—			
Трошкови	2936	66			
Судски трошкови . . .	19	68			
Отпис изгубљених потраживања	600	—			
Чиста добит за год. 1913.	24532	94			
	77891	19		77891	19

Гор. Ковиљ, 31-ог децембра 1913.

Коста Веселиновић с. р. књиговођа. **Мита Шпирта** с. р. управитељ. **Ђорђе Михајловић** с. р. подуправитељ. **Живан Кићански** с. р. благајник.

Марко Магарашевић с. р., **Тоша Нешин** с. р., **Милутин Радека** с. р., **Петар Живанов** с. р. **Никола Јанић** с. р., **Арсен Банић** с. р., **Тоша Попин** с. р., чланови управе.

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду нађено.

Гор. Ковиљ, 15-ог јануара 1914.

Гавра Верначки с. р. **Лаза Попов** с. р. **Илин Јефта** с. р.
чланови надзорног одбора.

82 1—1

Пашњак под закуп.

Савез Српских Земљорадничких Задруга у Загребу издаје у закуп на једну годину дана, и то од 15. марта 1914. до 1. јануара 1915, цео свој пашњак (форланд) у ковиљском риту, у укупној површини од 1000 јутара, звани: Курјачка греда, Дабровача и Паљевина.

Писмене понуде примаће се до 1. марта о. г., а треба их слати на ову адресу: Савез Српских Земљорадничких Задруга у Загребу, Прерадовићева улица, 18.

Само ће се оне понуде озбиљно у обзир узети, за које се у име вадијума пошаље 1000 круна у готовом новцу или у вредносним папирима.

Досталац имаће вадијум допунити на 2000 круна, која ће свота служити као кауција за време трајања закупа. 69 1—5

Млађег фотографског помоћника потребујем који ради и негатив ретуш, место је стално а плата добра, за услове и остало обратити се одмах

Добривоју Н. Симићу
фотографу

73 1—3 Чачак, Čačak — Serbien.

ЕКОНОМ са вишегодишњом праксом и добрим сведоџбама, оженђен, вешт у свима економским пословима, као: у земљорадничким стројевима за обрађивање земље у одгајивању стоке, испитани дворитељ локомобила, ТРАЖИ СЕБИ МЕСТО НА КАКВОМ ВЕЋЕМ ИМАЊУ ЗА ИШПАНА, место би наступити могао одмах, или по споразуму. — За адресу обратити се *на администрацију „Заставе“*. 71 1—3

За моју шпецераја и деликатеса трговину 68 1—1

требам једног млађег помоћника,

који говори сем српског језика перфектно мађарски, по могућности румунски и немачки; исти мора бити трезван, окретан у послу, строго солидан, добар аранжер и продавац; исти добије у кући стан и кост, поступак чисто фамилијаран, али исти мора бити потпуно поуздан. — Наступ 25—28. фебруара 1914. по нов. кал. Рефлектанти нека шаљу своје понуде са ознаком плате и реферадe на тврдку:

М. Чанак, Плашки (Хрватска).

Литографија, растрирница трговачких књига, штампарија и књиговезница

МИРОСЛАВА СПАИЋА у Митровици (Сремској)

прима у израду све врсте литографских и штампарских радова, особито укусно израђујем авцаје, уложне књижице, књижице за недељну штедњу, и растриране трговачке књиге са добрим повезима, рачуне, писма, карте дописнице и коверте (за новчане заводе, млинове, приватна и друштвена подузећа. — Колекција особито лепих зидних календара за поклоне за год. 1915. стоји гг. трговцима у моме локалу у великом избору за преглед на расположењу. — Вигњете на вреће са брашном. 70 1—4

СТАЛНО МЈЕСТО!

са 500 круна мјесечног доходка постигне сваки, који се хоће бавити продајом срећака на оброке за Народну Штедионицу и Банку д. д. Budapest IV. Károly körút 20. — Стручно знање није потребно. Може се узети и као пуззаслужба. — Хрватско дописивање. **Дионичка главница К 10,000.000.**

1237 31-100